

Flygtningenævnets baggrundsmateriale

Bilagsnr.:	146
Land:	Uganda
Kilde:	Det svenske Regeringskansliet, Utrikesdepartementet
Titel:	Mänskliga rättigheter i Uganda 2007
Udgivet:	12. marts 2008
Optaget på baggrundsmaterialet:	15. april 2008

Utrikesdepartementet

Mänskliga rättigheter i Uganda 2007

ALLMÄNT

1. Sammanfattning av läget för de mänskliga rättigheterna

Ugandas ekonomiska tillväxt har fortsatt under 2007 och antalet människor som lever i fattigdom fortsätter att minska. De senaste decenniernas återuppbyggnads- och utvecklingsarbete har dock främst kommit landets södra och centrala delar till godo. En drygt tjugoårig konflikt i norra Uganda med allvarliga konsekvenser för situationen för de mänskliga rättigheterna ser i slutet av år 2007 ut att kunna få en fredlig lösning. Konflikten har tvingat nästan två miljoner människor att bli internflyktingar, 100 000 har dött och drygt 30 000 barn har kidnappats av rebellrörelsen Lord's Resistance Army (LRA). Intensiva fredsförhandlingar mellan Ugandas regering och LRA pågår och förhoppningen är att ett fredsavtal ska kunna undertecknas under första delen av 2008. Flerpartisystem infördes år 2005, men maktkoncentrationen har fortsatt och den statsbärande politiska organisationen National Resistance Movement under president Yoweri K. Musevenis ledning kontrollerar den politiska, och i stor utsträckning även den ekonomiska, utvecklingen. Regeringsmakten har inte respekterat domstolarnas oberoende ställning och allvarliga övergrepp begicks under första halvåret 2007, samtidigt som många domstolar har förmått upprätthålla betydande oberoende.

Uganda är part till de flesta centrala konventionerna om mänskliga rättigheter, men det nationella genomförandet har brustit på flera områden. Under året har det bland annat riktats kritik mot regeringen och armén på grund av allvarliga övergrepp mot civilbefolkningen i Karamoja i nordöstra Uganda. Kränkningarna av de mänskliga rättigheterna inkluderar urskillningslöst dödande av civila och utomrättsliga avrättningar. Tortyr är ett mycket utbrett problem. Dödsstraffet är inte avskaffat, men inga avrättningar har ägt rum under senare år. Godtyckliga frihetsberövanden har förekommit under året bland annat av representanter för den politiska oppositionen och medier.

Möjligheten att åtnjuta rätten till bästa uppnåeliga hälsa varierar kraftigt mellan olika grupper av befolkningen. Barna- och mödradödligheten fortsätter att vara mycket hög, men uppvisar en viss minskning senaste året. Grundutbildningen är allmän men inte obligatorisk och en femtedel av alla barn börjar aldrig i skolan och många fler tvingas sluta skolan på grund av försörjningsplikt för familj eller syskon. Barnsoldater förekommer såväl inom armén som inom LRA, men har minskat.

Våld, inklusive sexuellt våld, mot och diskriminering av kvinnor och flickor är fortsatt ett utbrett problem. Lagstiftningen förbjuder sexuellt umgänge mellan personer av samma kön och ugandiska myndigheter har inte respekterat enskildas rättigheter eller skyddat homo- och bisexuella samt transpersoner mot diskriminering. Uganda har en mycket generös flyktingpolitik och har under året tagit emot ett stort antal flyktingar från nordöstra Demokratiska Republiken Kongo. Regeringens flyktingpolitik följer väl internationella normer. Trots relativt omfattande lagstiftning om rättigheter för personer med funktionshinder är brist på tillgänglighet ett omfattande problem.

2. Ratifikationsläget beträffande de mest centrala konventionerna om mänskliga rättigheter samt rapportering till FN:s konventionskommittéer

Följande konventioner har ratificerats under nedan angivna år:

- Konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, *International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR)*, 1995, samt tilläggsprotokollet om enskild klagorätt, 1995.
- Konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, *International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (ICESCR)*, 1987.
- Konventionen om avskaffandet av alla former av rasdiskriminering, *Convention on the Elimination of all forms of Racial Discrimination (CERD)*, 1980.
- Konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor, *Convention on the Elimination of all forms of Discrimination Against Women (CEDAW)*, 1985.
- Konventionen mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, *Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CAT)*, 1986.
- Konventionen om barnets rättigheter, *Convention on the Rights of the Child (CRC)*, 1990, samt de två tillhörande protokollen om barn i väpnad konflikt, 2002, respektive om handel med barn, barnprostitution och barnpornografi, 2001.
- Flyktingkonventionen, *Convention related to the Status of Refugees*, samt det tillhörande protokollet från 1967 och 1976.

- Romstadgan för internationella brottmålsdomstolen, International Criminal Court (ICC), 2002. Uganda har dock ingått ett så kallat artikel 98-avtal med USA vilket undantar amerikanska medborgare från att överlämnas till domstolen.
- Den afrikanska stadgan om mänskliga och folkens rättigheter, 1986 och dess protokoll om tillskapandet av en afrikansk domstol för mänskliga och folkens rättigheter, 2001. Uganda har dock inte ratificerat protokollet om kvinnors rättigheter.
- Afrikanska stadgan om barnets rättigheter och välfärd, 1994.

Under året har Uganda undertecknat såväl konventionen om rättigheter för personer med funktionshinder *Convention on the Rights of Persons with Disabilities* (öppnades för undertecknande 2007) som konventionen mot påtvingade försvinnanden, *Convention for the Protection of all Persons from Enforced Disappearances* (öppnades för undertecknande 2007).

Uganda har inte tillträtt det andra tilläggsprotokollet till ICCPR om avskaffandet av dödsstraffet, tilläggsprotokollet till CAT om förebyggande av tortyr eller tilläggsprotokollet till CEDAW om enskild klagorätt.

Uganda har en betydande eftersläpning i rapporteringen till konventionskommittéerna och har ännu inte inkommit med sina första rapporter avseende konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter samt de två tilläggsprotokollen till barnkonventionen om barn i väpnad konflikt respektive om handel med barn, barnprostitution och barnpornografi. Uganda har sedan år 2000 rapporterat till kvinnokommittén, rasdiskrimineringskommittén, kommittén för mänskliga rättigheter avseende konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, barnkommittén samt tortyrkommittén.

Uganda finns inte med bland de länder som har givit FN:s specialrapportörer en stående inbjudan att göra landbesök. Under året har dock specialrapportören för rätten till bästa uppnåeliga hälsa, Paul Hunt, besökt landet. Besöket var en uppföljning till landbesöket år 2005. Det finns också förfrågningar från specialrapportörerna för yttrandefrihet och extrem fattigdom om att få besöka Uganda.

MEDBORGERLIGA OCH POLITISKA RÄTTIGHETER

3. Respekt för rätten till liv, kroppslig integritet och förbud mot tortyr

Ugandas grundlag slår fast rätten till liv och skydd mot tortyr, grym, omänsklig och förnedrande behandling och bestraffning. Tortyr utgör inte ett brott enligt

ugandisk strafflagstiftning, men förövare kan lagföras för övergrepp eller försök till mord.

Det finns inga bekräftade fall av politiska försvinnanden eller uppgifter om av statsmakten sanktionerade politiska mord.

Avrättningar utan eller med bristfällig rättsprocess har förekommit under året.

Området Karamoja i nordöstra Uganda har präglats av konflikter mellan befolkningsgrupper, ett stort flöde lätta vapen, stora boskapsräder, väpnade överfall och laglöshet. Under året har det riktats kritik mot regeringen och armén på grund av bekräftade rapporter bland annat från FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter (OHCHR) om allvarliga övergrepp av armén (UPDF) i samband med den av regeringen sanktionerade avvärpningsprocessen i Karamoja. Kränkningarna av mänskliga rättigheter i området inkluderar urskillningslöst dödande av civila, inklusive barn, utomrättsliga avrättningar och tortyr. Antalet övergrepp har dock minskat och situationen förbättrats under andra halvåret 2007 och i jämförelse med år 2006.

Tortyr är ett mycket utbrett problem och även andra former av grym, omänsklig och förnedrande behandling och bestraffning har förekommit. Ugandas kommission för mänskliga rättigheter (UHRC) mottar cirka 300 anmälningar om tortyr och andra former av grym, omänsklig och förnedrande behandling och bestraffning årligen, varav endast cirka 10 procent utreds och i genomsnitt de senaste åren erhåller endast en tredjedel av tortyroffren den kompensation för kränkningen som de givits rätt till av UHRC.

Den reguljära polisen ansvarade år 2007 för de flesta tortyrövergreppen. Särskilda säkerhetsorganisationer, såsom polisens snabbinsatsstyrka (Rapid Response Unit) och arméns underrättelsetjänst (Chieftancy of Military Intelligence, CMI), har under året funnits skyldiga till flera fall av tortyranklagelser med allvarliga konsekvenser för tortyroffren, flera med dödlig utgång.

Tortyr av medlemmar av den politiska oppositionen har dock minskat sedan valen i februari 2006. Förekomsten av tortyr i fängelser har också minskat i jämförelse med förra året. Internationella rödakorskommittén har under året tillåtit besöka ett stort antal fängelser och häkten, inklusive militära häkten, i flera olika delar av landet. Ugandas kommission för mänskliga rättigheter (UHRC) måste varsko 24 timmar i förväg för att få besöka militära häkten trots att lagen föreskriver att UHRC ska ges obehindrat tillträde.

Det finns uppgifter om att personer hålls frihetsberövade på okänd plats vid polisstationer eller i särskilda hus utan kontakt med advokat eller anhöriga.

Regeringen har förnekat detta men erkänt att tortyr förekommer och utgör ett allvarligt problem vid frihetsberövanden. Armén har förnekat tortyr men har enligt Ugandas kommission för mänskliga rättigheter erkänt att dessa hus finns.

Uganda ska enligt flyktinglagstiftningen (2006) inte utvisa personer till länder där de riskerar att utsättas för tortyr (non-refoulement-principen) och har enligt FN också visat full respekt för detta.

4. Dödsstraff

Dödsstraffet är inte avskaffat, men inga avrättningar har ägt rum sedan år 1999 med undantag för militären inom vilken de två senast kända avrättningarna utfördes år 2003. Debatt om ett formellt avskaffande har förekommit under året. Bland annat har den högste fängelsechefen offentligt uttalat sig vara motståndare till dödsstraffet. Dödsstraff föreskrivs för mord, rån under försvårande omständigheter, våldtäkt, kidnappning med uppsåt till mord samt sexuellt umgänge med minderåriga. Cirka 500 personer sitter fängslade dömda till döden.

En av de ledande MR-organisationerna i landet, Foundation for Human Rights Initiative (FHRI), uppskattar att 90 procent av de som dömts till döden har mycket liten eller ingen kunskap i engelska språket, vilket FHRI menar kan ha påverkat rättegångarna.

5. Rätten till frihet och personlig säkerhet

Enligt ugandisk grundlag ska en frihetsberövad upplysas om varför hon/han hålls frihetsberövad på ett språk hon/han förstår och senast inom 48 timmar måste frihetsberövandet underställas domstol. Anti-terrorismlagen tillåter misstänkta att hållas frihetsberövade längre än 48 timmar. Grundlagen garanterar vidare rättslig prövning eller frigivande mot borgen inom 60 dagar eller 180 dagar för brott som kan medföra dödsstraff. Vid misstanke om terroristbrott gäller 360 dagar. Om fallet underställs domstolsprövning finns ingen begränsning av tiden för frihetsberövande. Genomsnittlig tid för frihetsberövande före rättegång är tre till fyra år och dessa fall utgör cirka 60 procent av de frihetsberövade i förvar i ugandiska fängelser.

Godtyckliga frihetsberövanden och andra ingrepp i den personliga friheten från de rättsvårdande myndigheterna förekommer. Det finns fall där personer hållits frihetsberövade i flera år utan rättegång. Ugandiska kommissionen för mänskliga rättigheter tillåts inte oanmält inspektera militära häkten. Personer hålls frihetsberövade på okänd plats utan kontakt med advokat eller anhöriga. Civila hålls frihetsberövade i militära häkten.

Ett antal personer sitter frihetsberövade åtalade för landsförräderi och för samröre med rebellgruppen People's Redemption Army, vars existens alltjämt ifrågasätts. Flera har suttit frihetsberövade sedan år 2001 utan rättegång, varav några har blivit utsatta för tortyr.

Den 10 maj hölls ett uppmärksammat val till en av distriktsordförandeposterna. Valet stod mellan regeringspartiet National Resistance Movement (NRM) och det största oppositionspartiet Forum for Democratic Change (FDC). På valdagen häktades 62 anhängare av FDC för anstiftan till våldsamt upplöpp.

Grundlagen garanterar rörelsefrihet och ugandier i allmänhet har möjlighet att fritt röra sig inom landets gränser och att lämna landet. Internflyktingarna i norra Uganda har på grund av den allvarligt bristande säkerhetssituationen de facto haft starkt begränsad rörelsefrihet.

Gifta kvinnor måste ha makes tillstånd för passansökan om de vill att passet även ska gälla för gemensamma barn.

6. Rättssäkerhet och rättsstatsprincipen

Det ugandiska rättsväsendet omfattar domstolar på regional och nationell nivå. De lägre rättsinstanserna, motsvarande tingsrätter (Chief Magistrate, Magistrate Grade 1 och Magistrate Grade 2) är cirka 350 till antalet. Förutom de lägre instanserna finns högre domstolen (High Court), besvärdomstolen (Court of Appeal), Högsta domstolen (Supreme Court) samt grundlagsdomstolen, som är en del av besvärdomstolen.

Folkvalda företrädare på by- och distriktsnivå (Local Councils) kan döma i civilrättsliga frågor. Dessa rättsinstanser, cirka 60 000 till antalet, är ofta de enda tillgängliga för landsbygdsbefolkningen och har rapporterats överskridit sina befogenheter genom att behandla brottmål såsom mord och våldtäkter. Krigsrätten har rätt att pröva civila som anklagas för kopplingar till militära aktiviteter.

Presidenten har betydande makt vid tillsättningar av domare vid de viktigaste instanserna. Domstolarna lider av brist på kapacitet och har underskott av domare och en stor eftersläpning i antalet mål. Högsta domstolen har haft två vakanser under ett helt år och trots uppmaning från såväl parlamentet, som ugandiska MR-kommissionen har presidenten inte utsett nya domare.

Rättssäkerheten får överlag klassas som låg för det stora flertalet i befolkningen. Tillgången till rättsväsendet är mycket ojämnt fördelad. Pöbelrättsvisa förekommer i de delar av landet där rättväsende saknas eller är

svagt. Rätt till offentlig försvarare finns enligt grundlagen och rättshjälp erbjuds av ett flertal organisationer, men efterfrågan överstiger kraftigt tillgången på landsbygden, inte minst i de konfliktdrabbade områdena.

Straffbarhetsåldern är 12 år.

Fängelseförhållandena är svåra som resultat av överfulla fängelser och bristande resurser. Utbildningsnivån bland fängelsepersonal är låg. Polis har i princip inte funnits i norra Uganda där militären utfört polisiära uppgifter. Sedan mitten av 2006 har dock rättsväsendet sakta börjat byggas upp och polisstationer som har stått övergivna har öppnats. Polisen saknar dock fortfarande kapacitet, resurser och utbildning.

Den verkställande makten, presidenten, respekterar inte domstolarnas oberoende ställning och har under året vid ett flertal tillfällen ingripit bland annat i strid med högsta domstolens beslut. Trots att domstolarna utsätts för politiska påtryckningar och att graden av självständighet varierar mellan olika domstolar uppvisar domstolsväsendet överlag prov på integritet och självständighet.

I mars belägrade soldater ur presidentens särskilda skyddsstyrka inom armén högsta domstolen efter domstolens beslut om frigivande mot borgen av ett antal personer anklagade för landsförräderi och kopplingar till rebellgruppen People's Redemption Army (PRA). Personerna står åtalade tillsammans med Kizza Besigye, ledare för det största oppositionspartiet FDC, som arresterats i slutet av år 2005, bara någon månad före valet. Efter händelsen inledde domare och andra jurister en strejk. Rättegången pågår ännu i slutet av år 2007. Personerna har förts till häkten i olika delar av landet, vilket har försvårat inspektioner.

Grundlagen från 1995 stadgar inrättandet av den ugandiska kommissionen för mänskliga rättigheter. Kommissionens medlemmar utses av presidenten efter godkännande av parlamentet. Kommissionen tar på eget initiativ eller efter klagomål upp enskilda fall av kränkningar av mänskliga rättigheter, gör inspektioner i häkten och fängelser samt ger rekommendationer om kompensation till offer för övergrepp. Kommissionen har under en tioårsperiod tagit emot 12 000 klagomål från enskilda. Kommissionen ger också juridisk rådgivning samt genomför utbildningar och informationskampanjer för att öka kunskapen om mänskliga rättigheter. Kommissionen har på senare år upplevt en rad problem och har haft svårt att genomföra sitt uppdrag på ett tillfredsställande sätt. Kommissionens oberoende har ifrågasatts, liksom prioriteringarna.

Korruptionen är utbredd och finns på alla nivåer i samhället. Enligt en nationell undersökning om korruption hos utvalda myndigheter uppfattades 66,7 procent av polisen vara korrupt (med undantag för trafikpolisen som ansågs mest korrupt 83,3 procent). Uppfattad grad av korruption hos domstolar var 54,4 procent, parlamentet 35,3 och fängelser 20,2 procent. Uppfattad grad av korruption hos Inspector General of Government, myndigheten med ansvar för att förebygga, utreda och väcka åtal om korruption, var 38,8 procent. Uganda har lagstiftning och institutioner på plats för att bekämpa korruption, men den politiska viljan har hittills varit bristfällig. Ett uppmärksammat rättsfall pågår där bland annat förre hälsoministern står åtalad för korruption och presidenten har i återkommande fall sagt att korruption ska bekämpas på olika nivåer. I slutet av året presenterade regeringen en ny anti-korruptionslag.

7. Strafffrihet

Åtals- och strafffrihet samt brist på rapportering om övergrepp, särskilt i norra och nordöstra Uganda, är fortsatt ett allvarligt problem. Övergrepp som begåtts av armé eller polis är sällan föremål för rättslig prövning. Våld mot kvinnor och flickor anmäls sällan och i de fall det rapporteras görs det till traditionella ledare, snarare än till det formella rättsväsendet.

Regeringen utfärdade år 2000 en lag som ger alla rebeller möjlighet att söka amnesti. Lagen ska delvis ses mot bakgrund av att den stora majoriteten av LRA består av kidnappade barn, men alla rebellgrupper, inte bara LRA, åtnjuter möjlighet till amnesti. Totalt sägs närmare 22 000 personer ha fått amnesti sedan lagen infördes, ungefär 11 000 av dessa tillhörandes LRA.

8. Yttrande-, tryck-, mötes-, förenings- och religionsfrihet m.m.

Yttrandefrihet är grundlagsfäst. Någon formell censur förekommer inte och debatten i medier har varit mångfacetterad och frispråkig. Under senare år har en rik flora av närradiostationer utvecklats, vilka drivs av organisationer och privatpersoner varav flera är knutna till regeringskretsar. Pressfriheten anses ha förbättrats i jämförelse med förra året, vilket kan bero på att medieklimatet hårdnade i samband med valet år 2006. Uganda rankas 96 av 169 länder i organisationen Reportrar utan gränsers pressfrihetsindex för 2007 (rankat 116 år 2006).

Journalister har frihetsberövats och i några fall åtalats för olika brott. Under året har särskilt de privata radiostationerna varit måltavla. Radio- och TV-myndigheten Broadcasting Council har en lista på politiker, journalister med flera som inte tillåts framträda i etermedier. Radiostationer har på olika sätt förhindrats sända bland annat genom att de har fått strömmen avstängd. De

flesta åtal gäller förtal och även om åtalen inte har lett till fällande domar bedöms åtalen och andra former av trakasserier och påtryckningar ha lett till viss självcensur och har underminerat redaktionernas ekonomi.

Tillfälliga stängningar av medier förekommer. Mest uppmärksammat var de två stängningarna av den nya, oberoende TV-kanalen NTV i januari. Myndigheterna hävdade tekniska problem, men frågan ledde till en undersökning i parlamentet som rekommenderade återöppnandet av kanalen, vilket också skedde.

Anti-terrorismlagen innebär att en journalist kan dömas till dödsstraff om denne befins skyldig till publicering av ”information som stödjer terrorism”. Självcensur förekommer vad gäller till exempel känslig information om presidenten och regeringsarmén och dess agerande, bland annat i norra Uganda.

Politiska opponenter har trakasserats och sammankomster har brutits upp av polis och armé. Flera oppositionspolitiker åtalades för diverse brott i samband med valen 2006. De flesta avvaktar rättegång. Hinder för oppositionsmedlemmar att hålla offentliga möten och tillfälliga arresteringar förekommer. Den 1 maj hindrade polisen ett möte i centrala Kampala av ledaren för oppositionspartiet Conservative Party, med hänvisning till begränsad säkerhetspersonal. Den 26 maj hindrades ledaren för oppositionspartiet FDC, Kizza Besigye, från att framträda i radio i norra Uganda. Distriktsmyndigheterna hävdade att de inte hade informerats om Besigyets förehavanden på förhand.

Vid demonstrationer initierade av naturvårdsorganisationer i april gällande utskänkning av ett område i det naturskyddade Mabira Forest dog tre personer och ett flertal oppositionsparlamentariker arresterades tillfälligt men släpptes efter några dagar. En säkerhetsstyrka i civila kläder (Kiboko Squad), som inte hade infunnit sig sedan valen 2001, attackerade demonstranterna med käppar. Efter protesterna har regeringen förklarat att området ska förbli naturskyddat.

År 2006 reviderades lagen om registrering av enskilda organisationer. Lagen stipulerar regelbunden kontroll av enskilda organisationer. I flera fall i norra Uganda har lokala myndigheter försökt begränsa enskilda organisationers verksamhet.

Religionsfriheten i Uganda åtnjuter i allmänhet god respekt. En majoritet av befolkningen är kristna (33 procent katoliker och 33 procent protestanter). Cirka en femtedel av befolkningen är muslimer och ungefär lika många är utövare av inhemska religioner.

9. De politiska rättigheterna och de politiska institutionerna

Uganda är en republik och presidenten är stats- och regeringschef samt överbefälhavare. Val till parlament och presidentval ska enligt grundlagen hållas vart femte år. Med undantag för misstänkta och dömda brottslingar har personer över 18 år rösträtt. Parlamentet har 332 ledamöter, varav tio platser är vikta för armén, fem för personer med funktionshinder, fem för ungdomar och fem för fackföreningsrepresentanter. Cirka 30 procent av parlamentsledamöterna är kvinnor.

Den statsbärande politiska organisationen National Resistance Movement (NRM) och armén under president Yoweri K. Museveni ledning har dominerat det politiska livet i Uganda sedan 1986. Landet har i praktiken fungerat som en enpartistat. Efter en folkomröstning år 2005 ändrades grundlagen och politiska partier fick åter möjlighet att verka. Samma år beslutade parlamentet att häva begränsningen för antalet perioder en president kan sitta vid makten. NRM vann en överväldigande majoritet av platserna i parlamentet (275 av 332) i valet år 2006 och Museveni återvaldes som president till en femårig mandatperiod. Museveni fick 59 procent av rösterna och huvudopponenten Kizza Besigye fick 37 procent av rösterna.

De tre största oppositionspartierna är Forum for Democratic Change (FDC, 36 ledamöter i parlamentet), Uganda People's Congress (9) och Democratic Party (8). Oppositionen uppträder sällan enat, vilket begränsar dess inflytande. Oberoende kandidater är den största gruppen utanför NRM. I verkligheten står många av dessa regeringspartiet nära vilket innebär att partiet har full kontroll av parlamentet. Etnisk tillhörighet är viktigt, liksom alliansbyggande, vilket kan vara en av förklaringarna till att så många som 69 ministrar och vice-ministrar sitter i regeringen.

Valen år 2006 kritiserades för oegentligheter och trakasserier av oppositionen. Det mest uppseendeväckande fallet var arresteringen av FDC-ledaren Kizza Besigye i november 2005. Besigye anklagades dels för landsförräderi, dels för våldtäkt. Demonstrationer slogs ned hårt och flera personer omkom. Besigye blev i januari 2006 släppt mot borgen och kunde delta i valet, men begränsades av rättegången i våldtäktsmålet där han senare blev friad. Rättegången i landsförräderimålet pågår fortfarande i slutet av 2007. Vid en rättslig prövning konstaterade högsta domstolen att problem funnits men (med tre mot två domare) att de inte hade varit av sådan omfattning att de påverkat utgången av valet. EU:s observatörer konstaterade att valen ägt rum under förhållandevis lugna former, men att de inte uppfyllt internationella principer för demokratiska val.

EKONOMISKA, SOCIALA OCH KULTURELLA RÄTTIGHETER

10. Rätten till arbete och relaterade frågor

Arbetslagstiftning till skydd för arbetstagarens rättigheter finns, men den omfattande arbetslösheten och undersysselsättningen medför på sina håll svåra villkor för arbetstagarna som ofta är utlämnade till arbetsgivarnas godtycke vad gäller löner, arbetstider, med mera.

Det finns inga tillförlitliga siffror vad gäller arbetslösheten, men uppskattningar visar att 65 procent av befolkningen är undersysselsatt. Endast cirka 15 procent av befolkningen har en anställning, varav endast cirka 5 procent har fast anställning.

Barnarbete är mycket vanligt förekommande.

Fackföreningar existerar men de är svaga och saknar brett stöd. Den lagstadgade minimilönen har varit densamma sedan år 1984, 6 000 ugandiska shilling, vilket motsvarar mindre än 25 svenska kronor, per månad. Det krävs minst 1 000 medlemmar för att ha rätt att bilda fackförening och minst 51 procent av de anställda måste tillhöra samma förening för att ha förhandlingsrätt. Inte bara anställda i armén, utan även fängelsepersonal är undantagna från organisationsfriheten.

Uganda har ratificerat samtliga av ILO:s (International Labour Organization) åtta centrala konventioner om mänskliga rättigheter:

- Förbud mot tvångsarbete (konventionerna nr 29 och 105)
- Förbud mot barnarbete (konventionerna nr 138 och 182)
- Icke-diskriminering i arbetslivet (konventionerna nr 100 och 111)
- Föreningsfrihet och förhandlingsrätt (konventionerna nr 87 och 98)

Uganda har 12 utestående rapporter till ILO och har aldrig rapporterat om genomförandet av konventionen (nr 138) om förbud mot barnarbete.

11. Rätten till bästa uppnåeliga hälsa

Hälsosektorn är kraftigt underfinansierad, endast cirka 10 procent av den nationella budgeten går till hälsosektorn. Hälsosektorns strategiska plan för perioden 2005-2010 saknar referenser till ett rättighetsperspektiv. Många människor dör fortfarande av sjukdomar som relativt enkelt kan botas, men hälsosituationen för den ugandiska befolkningen har generellt gradvis förbättrats. Systemet med patientavgifter vid sjukhusvård har tagits bort, vilket har lett till att fler använder det offentliga sjukvårdssystemet.

Resurser avsatta för hälso- och sjukvård är ojämnt fördelade och det finns områden, inte minst i det konfliktdrabbade norr samt i nordöstra Uganda, där tillgången till hälso- och sjukvård är ytterst begränsad. Vissa områden är helt i avsaknad av offentlig hälso- och sjukvård.

Barn- och mödradödligheten är fortsatt alarmerande hög, även med afrikanska mått mätt, och Uganda förväntas inte att nå Millennieutvecklingsmålen 2015.

Hiv/aids-epidemin har sedan ett antal år tillbaka stabiliserats. Cirka 6 procent av befolkningen över 15 år är hiv-positiva. Bland unga (15-24 år) beräknas cirka 2,5 procent av pojkarna och unga män och 5 procent av flickorna och unga kvinnor vara hiv-positiva. FN:s specialrapportör för hälsa rapporterar om brist på information och utbildning med diskriminering och stigmatisering som följd.

I slutet av 2007 drabbades västra Uganda av ett utbrott av ebolavirus. De lokala sjukhusen hade på grund av bristande kapacitet och resurser problem att hantera och begränsa smittan.

År 2006 skapades en hälsoenhet inom den ugandiska kommissionen för mänskliga rättigheter, vars uppgift är att övervaka respekten för rätten till bästa uppnåeliga hälsa.

12. Rätten till utbildning

Läskunnigheten bland vuxna uppgår till cirka 70 procent.

Utbildningssektorn är prioriterad och får en förhållandevis stor del av budgeten. Grundskolan är inte obligatorisk, men Uganda har allmän grundskoleutbildning till och med sjunde klass. I praktiken är skolkostnader en stor börda för majoriteten av befolkningen. Antalet barn som registrerats för allmän skolgång har ökat kraftigt de senaste åren. Den snabba ökningen har resulterat i stora klasser samt brist på lärare och lokaler. Drygt 80 procent av barnen börjar grundskolan, men knappt 10 procent av flickorna och pojkarna i åldrarna 15-19 år har avslutad sjuårig grundskoleutbildning. Nästan lika många flickor som pojkar börjar skolan.

I distrikten i norr och nordöstra Uganda är situationen betydligt sämre än i övriga landet. Sex av tio skolor i de konfliktdrabbade områdena har övergetts eller tvingats stänga och fler än en halv miljon barn har förhindrats gå i skolan. De få skolor som finns i anslutning till flyktinglägren i norr har provisoriska klassrum och flera hundra elever per klass. I Karamoja går endast hälften av alla barn i skolan.

Barnaga i skolan är förbjudet, men är liksom sexuella övergrepp, vanligt förekommande.

13. Rätten till en tillfredsställande levnadsstandard

Enligt grundlagen ska staten sträva efter att uppfylla de ekonomiska och sociala rättigheterna. Staten ska bland annat garantera rätten till utbildning, hälso- och sjukvård, arbete och en tillfredsställande levnadsstandard.

Uganda har gjort betydande framsteg under de senaste tjugo åren vad gäller bekämpning av fattigdom, även om mycket återstår innan levnadsstandarden kan anses tillfredsställande för det stora flertalet. Levnadsstandarden varierar kraftigt i olika delar av landet, dels på grund av en ojämn resursfördelning, som främst kommer huvudstaden och de mer utvecklade delarna i söder och sydväst till del, dels på grund av den långvariga konflikten i norra Uganda.

En tredjedel av Ugandas befolkning, vilken uppskattas till 28,7 miljoner, lever ännu i fattigdom (motsvarar mindre än en US-dollar per dag). Antalet personer som lever i fattigdom har dock minskat med 7 procent på fem år, från 38 procent till 31 procent. Befolkningstillväxten är hög, 3,2 procent per år och medellivslängden beräknas vara 50,4 år. Uganda placerar sig på 145:e plats (av totalt 177) i FN:s utvecklingsindex (HDI).

Cirka 20 procent av befolkningen är undernärmd och i genomsnitt har endast 60 procent av befolkningen tillgång till rent vatten, men de regionala skillnaderna är stora (varierar från 15-90 procent).

Cirka 80 procent av befolkningen är sysselsatt inom jordbrukssektorn som till stor del är en självhushållningsekonomi med begränsad kontakt med marknadsekonomin. Arbetet sker inte under reglerade, mätbara former. Undersysselsättning, deltidsarbete och säsongarbete är vanligt förekommande.

OLIKA GRUPPERS ÅTNJUTANDE AV DE MÄNSKLIGA RÄTTIGHETERNA

14. Kvinnors rättigheter

Förbud mot diskriminering på grund av kön är grundlagsfäst och staten ska bland annat garantera jämställdhet inom statliga institutioner.

Lagstiftningsåtgärder under perioden 2004 till och med 2007 som förbättrat kvinnors möjligheter att fullt åtnjuta mänskliga rättigheter och ökat

jämställdheten mellan kvinnor och män inkluderar lagarna om land, anställning, armén, val till parlamentet samt lagen om lika möjligheter.

Ett antal platser i parlamentet och i den lokala förvaltningen är vikta för kvinnor. Det ska finnas en kvinnorepresentant från varje distrikt och cirka 30 procent av parlamentets ledamöter är kvinnor. Bland de beslutande organen på distrikts- och ner till bynivå är det betydligt sämre ställt med jämställdheten. Traditionella ledare har stor betydelse och makt och bland dem finns mycket få kvinnor representerade.

Trots vissa ansträngningar från statens sida och aktiva enskilda organisationer som arbetar för kvinnors åtnjutande av mänskliga rättigheter har kvinnor i Uganda fortfarande en låg social, politisk och ekonomisk status och det förekommer utbredd diskriminering.

Kvinnor utför 80 procent av jordbruksarbetet men äger endast 16 procent av jordegendomarna.

Läskunnigheten bland vuxna kvinnor uppgår till 54 procent att jämföras med 75 procent för män och drygt 20 procent av kvinnorna har aldrig gått i skolan.

Många flickor tvingas till tidiga äktenskap och vid 18 års ålder är 55 procent av Ugandas kvinnor gifta. Månggifte är tillåtet enligt lag liksom brudpris som används vid traditionella bröllop. Nästan 30 procent av kvinnorna lever i polygama äktenskap. Under året har det förekommit debatt om brudpris, men även representanter för staten har i debatten uttalat sitt stöd för denna traditionella sedvänja.

Nativiteten är mycket hög, tredje högst i världen, särskilt i områdena i norra Uganda och bland de kvinnor och flickor som lever i internflyktingläger. Kvinnor föder i genomsnitt 7 barn. 60 procent av förlossningarna äger rum hemma och lika många föder barn utan tillgång till medicinskt utbildad personal. Mödradödligheten uppgår till 435 per 100 000 födslar, det vill säga cirka 6 000 kvinnor per år dör i samband med förlossningar. Få kvinnor har tillgång till preventivmedel eller information om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. En nyligen gjord undersökning visar att hälften av alla unga kvinnor i Uganda efterfrågar mer information och tjänster avseende sexuell och reproduktiv hälsa och att man föredrar att få det från lärare, sjukvården eller medier snarare än från vänner och familj. Abort är förbjudet i lag, men trots det utförs cirka 300 000 aborter årligen och många flickor och kvinnor dör på grund av osäkra aborter. Enligt en ny lag har kvinnor rätt till 60 dagars föräldraledighet.

Kvinnlig könsstympning är inte förbjudet i lag. Det förekommer framför allt bland en folkgrupp i östra Uganda. Cirka fem procent av flickorna och kvinnorna i Uganda beräknas ha blivit utsatta för könsstympning.

Alla former av våld, inklusive sexuellt våld, mot kvinnor och flickor är mycket vanligt förekommande. Mörkertalet vad gäller rapportering bedöms som mycket högt och det finns få undersökningar gjorda, men enligt en undersökning gjord av den ugandiska lagreformscommissionen, en myndighet under justitieministeriet, har 66 procent av kvinnorna i Uganda blivit utsatta för våld i hemmet. Undersökningen visar också att det finns stora regionala skillnader. I norra Uganda uppgav 78 procent av kvinnorna att de hade blivit utsatta för våld i hemmet. Alla former av våld med koppling till konflikten i norra Uganda har varit och är fortfarande ett enormt problem, inte bara för de flickor och kvinnor som har tillfångatagits av LRA, utan även för flickorna och kvinnorna i internflyktingläger. Militären, som i norr utför polisiära uppgifter, har inte skyddat kvinnorna i flyktinglägren från våld. Övergrepp har också begåtts av medlemmar i armén.

Lagstiftningen förbjuder inte uttryckligen våldtäkt inom äktenskapet. Under hösten har frågan debatterats.

Det finns ingen brottsrubrik om människohandel i strafflagen, men koppleri är straffbart och anses vara det lagrum som ska tillämpas även för såväl handel med kvinnor och flickor inom landets gränser, som gränsöverskridande människohandel. Under året har det förekommit rapporter om handel med flickor från Karamoja i nordöstra Uganda.

15. Barnets rättigheter

Cirka 60 procent av Ugandas befolkning är barn (under 18 år). Enligt grundlagen har alla barn rätt att få vetskap om sina föräldrar och få omvårdnad av dem, rätt till grundläggande utbildning samt skydd mot socialt och ekonomiskt utnyttjande. Särskilt skydd ska ges till föräldralösa och andra barn i utsatta situationer. Grundlagen stadgar också att alla födselar ska registreras. I praktiken är det väldigt många barn som inte registreras, vare sig vid födseln eller senare.

Den särskilda barnlagstiftningen (Children's Act) som antogs av parlamentet år 2000 ger ett relativt gott skydd för barnets rättigheter och i parlamentet bildade förra året en tvärpolitisk barngrupp med inspiration från svenska riksdagen.

Straffbarhetsåldern är 12 år. Frihetsberövade barn ska hållas åtskilda från vuxna och får hållas frihetsberövade högst sex månader för brott för vilka lagen föreskriver dödsstraff och högst tre månader för övriga brott. Åga är

förbjudet inom rättsvårdande myndigheter och i skolan. Grundskolan är inte obligatorisk, men Uganda har fri grundskoleutbildning till och med sjunde klass sedan tio år tillbaka. Rekrytering av barn under 18 år till armén är förbjudet enligt lag.

Trots att barnets rättigheter skyddas i lag förekommer allvarliga kränkningar.

Vart femte barn börjar aldrig skolan och endast 10 procent av alla 15-19-åringar har avslutad grundskoleutbildning. Spädbarnsdödligheten uppgår till 76 per 1 000 födda och barnadödligheten (under 5 års ålder) uppgår till 137 per 1 000. Mängden barn i behov av särskilt skydd är enorm. Närmare två miljoner har förlorat en eller båda föräldrar på grund av väpnade konflikter och hiv-/aidsepidemin.

Rekrytering av barn under 18 år till regeringsarmén liksom till paramilitära grupper och milis, förekommer. Armén saknar rutiner att bekräfta ålder vid rekrytering. I slutet av året fanns drygt 1 000 barn inom de lokala försvarsstyrkorna i norra Uganda.

Grova övergrepp har sedan slutet av 1980-talet utförts av rebellrörelsen Lord's Resistance Army (LRA) i norra Uganda där barn tvångsrekryterats som barnsoldater och sexslavar till rebellerna. Under åren uppskattas uppemot 30 000 barn ha kidnappats av LRA. Innan fredsprocessen mellan regeringen och LRA kom i gång i juli 2006 gick mellan 30 000 och 50 000 barn, så kallade nattvandrare, varje kväll in till städer för att sova i skydd mot LRA. Det finns inga säkra tillgängliga uppgifter, men fortfarande i slutet av 2007 beräknas upp emot 1 000 barn hållas fångna av LRA. Framtiden för dessa barn beror på utvecklingen av fredssamtalen i Sudan mellan regeringen och LRA. Som ett resultat av konflikten och den allvarliga bristen på säkerhet i norra Uganda har cirka 1,7 miljoner personer, varav en stor andel barn, tvingats bli internflyktingar och leva i läger under svåra humanitära förhållanden.

Rapporter under året gör gällande att det förekommer handel med unga flickor och pojkar, och att särskilt barn från Karamoja har blivit offer för människohandel.

Uppgifter om omfattningen av barnoffer (child sacrifice) är begränsade men de rapporter som finns pekar på att det är ett betydande problem och regeringen har inte vidtagit nödvändiga åtgärder för att förhindra brott eller kunna ställa förövarna till ansvar.

Sexuella övergrepp mot barn är mycket vanligt förekommande. Våldtäkt och sexuellt umgänge med minderåriga och ogifta flickor är straffbart. För grova brott (om förövaren är hiv-positiv, vilket konstateras genom tvångsvis testning)

gäller dödsstraff. Strafflagen omfattar inte sexuellt umgänge med minderåriga pojkar. Våldtäkt och sexuellt umgänge med minderåriga flickor utgör 60 procent av alla brott och upptar en stor del av domstolars verksamhet.

Barnarbete är mycket vanligt förekommande och förekommer bland annat inom jordbruk, hushåll, fiske och vallning. Även de värsta formerna av barnarbete förekommer. En tredjedel av de arbetande barnen, cirka 3 miljoner barn, är under 10 år.

Antalet gatubarn har ökat, särskilt i huvudstaden Kampala. Gatubarn har under året blivit utsatta för sexuella övergrepp och andra kränkningar, även av medlemmar i polisen. Många av gatubarnen kommer från Karamoja, den fattigaste delen av landet. Under hösten har gatubarn i Kampala med tvång tagits omhand och skickats tillbaka till landsbygden utan några försök till familjeåterföreningar och i vissa fall även utan andra insatser från statens sida.

16. Rättigheter för personer som tillhör nationella, etniska, språkliga och religiösa minoriteter samt urfolk

Diskriminering beroende på folkgrupp förekommer.

Uganda består av cirka 40 olika folkgrupper och lika många lokala och regionala språk, varav luganda och swahili är störst. Batwa (pygméfolk) och ik (Karamoja) tillhör de mest diskriminerade folkgrupperna.

Spänningar råder huvudsakligen mellan å ena sidan norra samt östra Uganda och å andra sidan de södra samt västra delarna. President Museveni och NRM säger sig vilja skapa en nation av de många folkgrupperna i Uganda, men etnisk tillhörighet har fortfarande stor betydelse för politisk tillhörighet och politiska tillsättningar. På grund av konflikter och varierande resursnivåer mellan olika regioner i landet har folkgrupp också betydelse för tillgång till utbildning, hälso- och sjukvård, polis och andra delar av rättsväsendet. Vidare har våldet mellan grupper i Karamoja stärkt etniska spänningar i området.

I samband med demonstrationer i april mot utskänkning av det naturskyddade området Mabira Forest kom anti-asiatisk främlingsfientlighet i samhället till uttryck då det visade sig att ägarna av det företag som skulle utnyttja området för sockerrörsodling hade indiskt ursprung.

17. Diskriminering på grund av sexuell läggning eller könsidentitet

Uganda strafflagstiftning används för att förbjuda homosexualitet och homosexuella handlingar. Högsta straff är livstids fängelse. Lagstiftningen har hittills framförallt använts för att straffa män som har sex med män, men ett

nytt lagförslag skulle innebära ett förbud även mot lesbiska relationer. Tillämpningen av lagstiftningen har också på andra sätt inneburit diskriminering på grund av sexuell läggning och könsidentitet. Skolan kan inte ta upp homosexualitet och sexualupplysning och hiv-förebyggande kan inte bemöta frågorna. Genom en grundlagsändring år 2005 förbjöds äktenskap mellan personer av samma kön.

Frågan är starkt stigmatiserad och ugandiska myndigheter har inte respekterat eller skyddat enskildas rätt till privatliv eller skydd mot diskriminering, våld och trakasserier. Förnedrande behandling har förekommit. Vid flera tillfällen har listor på personer som påstås vara homosexuella offentliggjorts i ugandisk press. Regeringen har under de senaste åren också på olika sätt gjort inskränkningar i yttrandefriheten med hänvisning till moral.

Under hösten inledde enskilda organisationer en kampanj för homo- och bisexuellas samt transpersoners (HBT) åtnjutande av mänskliga rättigheter. Kampanjen mötte starkt motstånd från regeringsrepresentanter och från religiösa ledare. Ministern för etik och integritet gjorde i samband med kampanjens lansering ett uttalande om att homosexualitet är onaturligt och att regeringen kontrollerar HBT-personer. Biträdande riksåklagaren uppmanade via radio relevanta myndigheter att vidta lämpliga åtgärder för att verkställa lagens förbud mot homosexualitet.

Trots att det anses finnas en stark ugandisk opinion mot homosexualitet finns det i Uganda enskilda organisationer som aktivt och öppet vågar debattera HBT-personers åtnjutande av mänskliga rättigheter och även driva frågan i domstol.

18 Flyktingars rättigheter

Antalet flyktingar, främst från Sudan (cirka 162 000), Demokratiska Republiken Kongo (cirka 30 000) och Rwanda (cirka 20 000), uppgick i slutet av året till drygt 217 000. Under året var det ett antal större flyktingströmmar från DR Kongo på grund av oroligheterna i nordöstra DR Kongo. Många av dessa flyktingar har stannat vid gränsen och återvänt när oroligheterna har avtagit. Under året har ett stort antal (cirka 10 procent) sudanesiska flyktingar återvänt till Sudan.

Externflyktinglägren förvaltas av FN:s flyktingkommissariat (UNHCR). I nordvästra Uganda uppges dessa vara i det närmaste självförsörjande vad gäller livsmedel sedan de tilldelats land för odling. UNHCR har berömt regeringens flyktingpolitik och har tillsammans med regeringen lanserat en strategi som bygger på regeringens och UNHCR:s politik att inte göra någon större åtskillnad mellan flyktingar och den övriga befolkningen.

En ny flyktinglagstiftning antogs 2006 och anses av FN stå i bättre överensstämmelse med internationella normer än tidigare lagstiftning från början av 1960-talet.

År 2006-2007 var antalet ugandiska internflyktingar cirka 1,7 miljoner. Internflyktingarna lever under mycket svåra och ibland livshotande förhållanden. Flyktinglägren har inte haft tillfredsställande tillgång till rent vatten, hälso- eller sjukvård, utbildning eller sanitära faciliteter. Vissa av lägren har existerat sedan konfliktens början, men ökade dramatiskt i samband med regeringens militära offensiv år 2002 då många tvångsförflyttades till läger. Sedan fredssamtalen mellan regeringen och LRA inleddes sommaren 2006 har internflyktingarna börjat förbereda sig på att återvända till sina byar. Under 2007 har uppemot en halv miljon internflyktingar lämnat lägren, varav de flesta ännu befinner sig i transitläger. Civilbefolkningens fria rörlighet utanför flyktinglägren har begränsats av armén, men har på sistone ökat.

Regeringens insatser har hittills varit begränsade. År 2007 antog parlamentet på förslag från regeringen en freds-, återuppbyggnads- och utvecklingsplan för norra Uganda.

19. Funktionshindrades rättigheter

Grundlagen förbjuder diskriminering på grund av funktionshinder och det finns ett flertal lagar antagna till skydd för åtnjutande av rättigheter och möjlighet till utveckling för personer med funktionshinder. Positiv särbehandling förekommer på det politiska området. Ett antal platser i parlamentet och i de lokala förvaltningarna är vikta för personer med funktionshinder. Cirka 10 procent av Ugandas befolkning är personer med funktionshinder. Fattigdom och konflikten i norra Uganda har varit bidragande orsaker till att personer har fått funktionsnedsättningar.

Trots relativt omfattande lagstiftning finns ingen tydlig politik för hur personer med funktionshinder fullt ut ska kunna åtnjuta de mänskliga rättigheterna. I praktiken har personer med funktionshinder få möjligheter att delta i samhället.

Tillgängligheten i allmänhet är mycket dålig. Personer med funktionshinder förhindras använda allmänna kommunikationer och offentliga utrymmen är sällan anpassade för personer med funktionshinder. Teckenspråket är officiellt erkänt språk, men såväl döva som synskadade personer har svårt att ta del av viktig samhällsinformation.

I ett samhälle där endast cirka 10 procent av den arbetsföra befolkningen har en anställning i den formella sektorn finns det få möjligheter för personer med funktionshinder att få arbete, vilket ökar isoleringen. Familjer med barn med

funktionshinder, i synnerhet med utvecklingsstörda barn, lever ofta mycket isolerade och det finns få möjligheter för båda föräldrarna att kunna arbeta utanför hemmet. Det finns ett antal enskilda organisationer aktiva för funktionshindrade personers åtnjutande av mänskliga rättigheter.

ÖVRIGT

20. Frivilligorganisationers arbete för mänskliga rättigheter

Antalet oberoende organisationer som arbetar för mänskliga rättigheter har vuxit under senare år. Paraplyorganisationen HURINET samordnar ett antal viktiga organisationers verksamhet som Legal Aid Project, Human Rights Focus, Uganda Association of Women Lawyers, Foundation for Human Rights Initiative, Uganda Gender Resource Centre och African Centre for Treatment of Torture Victims.

Debatten om frågor rörande mänskliga rättigheter är livlig och övergrepp påtalas inte bara av organisationerna utan också av media och enskilda parlamentsledamöter. En ny lagstiftning kan dock allvarligt komma att begränsa enskilda organisationers möjligheter att verka. Lagen innebär att organisationer måste registrera sig på nytt vartannat år. Styrelsen som ska fatta besluten består bland annat av representanter för olika säkerhetsorganisationer men saknar representanter från civila samhället. Advokatkåren och dess fackliga organisation (Uganda Law Society, ULS) anses stå självständig gentemot myndigheterna. ULS gör offentliga uttalanden i rättsliga frågor och enskilda advokater driver fall mot staten.

21. Internationella och svenska insatser på området mänskliga rättigheter

Det finns få internationella organisationer som endast ägnar sig åt mänskliga rättigheter i Uganda. FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter har ett kontor i Kampala och ett antal lokala kontor i övriga delar av landet. Allt fler bi- och multilaterala givare anlägger ett rättighetsperspektiv på utvecklingssamarbetet. Det svenska utvecklingssamarbetet prioriterar främjande av respekten för de mänskliga rättigheterna i Uganda.